

HISTÒRIA DE LA FILOSOFIA	
NOM DE LA PROFESSORA	Gregorio Olivares David Pons
NIVELL	2n de batxillerat
MAIL DE CONTACTE	david.pons@ducdemontblanc.cat gregorio.olivares@ducdemontblanc.cat

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES
<p>Per tal d'assolir la matèria, l'alumnat ha de ser competent en les següents competències específiques, d'acord amb el nou decret d'educació:</p> <p><u>Competència 1:</u> Avaluar els arguments atenent el seu context històric, social i cultural, identificant les influències que els sustenten i la seva repercussió en la història de la filosofia per descobrir la naturalesa dels seus possibles dogmatismes i fal·làcies.</p> <p><u>Competència 2:</u> Interpretar i comunicar qüestions filosòfiques a partir de la selecció i l'anàlisi rigorosa de fonts de la història de la filosofia per entendre el nostre present atenent el passat i per produir i transmetre judicis i tesis personals i desenvolupar una actitud indagadora, autònoma, rigorosa i creativa en l'àmbit de la reflexió filosòfica.</p> <p><u>Competència 3:</u> Aplicar la dissertació filosòfica per contraposar i posar en diàleg les idees dels diferents pensadors i pensadores de la història de la filosofia, i així connectar el present amb el passat per transformar-lo d'acord amb els grans consensos sorgits dels drets humans i els objectius de desenvolupament sostenible (ODS).</p> <p><u>Competència 4:</u> Reconèixer com els problemes filosòfics s'han plantejat en</p>

les diferents èpoques i autores i autors i comparar-ho, a partir de l'anàlisi i la interpretació de textos dels principals autors i autores de la història de la filosofia, per reconèixer la radicalitat i la transcendència d'aquestes qüestions i abordar-les amb el bagatge de les aportacions de la tradició filosòfica.

Competència 5: Avaluar de manera global, sistèmica i transdisciplinària problemes ètics i polítics fonamentals i d'actualitat analitzant-los filosòficament per poder tractar-los de manera creativa i prendre una posició.

Competència 6: Desenvolupar la sensibilitat i la comprensió crítica de l'art i altres manifestacions amb valor estètic a partir de les principals idees filosòfiques sobre la bellesa i la creació artística per contribuir a l'educació estètica.

SABERS

Dels blocs de sabers que es despleguen en el nou decret, es posarà especial èmfasi en:

Què és l'ésser humà?

- Caracterització de les explicacions antropològiques de Sòcrates, Plató i Aristòtil com a origen de les antropologies posteriors.
- Anàlisi i valoració de la vigència de les principals respostes modernes a la pregunta per la consciència i el coneixement.
- Anàlisi crítica del projecte il·lustrat: la confiança en la raó, l'educació i la ciència com a projecte emancipador de l'individu.

Què puc saber?

- Interpretació i producció d'informació amb rigor argumentatiu per reconèixer la historicitat i la universalitat dels problemes i de les teories filosòfiques.
- Caracterització de la cosmovisió mítica i la teorització filosòfica a Grècia com a origen de la filosofia occidental.
- Identificació del problema de la realitat en la filosofia presocràtica com a primer problema de la història de la filosofia.

SABERS

- Comparació del paper de la filosofia en els sofistes i Sòcrates en el context de la il·lustració grega.
- Anàlisi comparada de les respostes de Plató i Aristòtil a la pregunta pel coneixement i la realitat.
- Valoració del gir epistemològic de la filosofia moderna mitjançant la comparació de racionalistes i empiristes: Descartes i Hume com a hereus de la filosofia grega i com a orígens de les teories del coneixement posteriors.
- Caracterització de la filosofia crítica d'Immanuel Kant com a síntesi de les confrontacions entre empirisme i racionalisme davant de la pregunta pel coneixement i com a conclusió de l'època moderna.
- Anàlisi i valoració de la vigència de la crítica a la ciència de l'Escola de Frankfurt.
- Revisió de la tradició cultural, religiosa i filosòfica occidental mitjançant la crítica als paradigmes de la modernitat, i l'origen de la postmodernitat en la filosofia del martell de Nietzsche.
- Construcció d'una concepció dinàmica de la història del pensament mitjançant la revisió dels problemes filosòfics de la filosofia analítica (Ludwig Wittgenstein).
- Explicació de la relació entre el context polític i social i el problema del ser en l'ésser humà: la superació de la raó pura cartesiana de la tradició mitjançant la raó vital de José Ortega y Gasset i la raó poètica de María Zambrano.
- Anàlisi crítica de l'evolució de la noció de bellesa, des de Grècia fins avui, mitjançant els exemples de Plató, Kant i Baumgarten.

Què he de fer?

- Anàlisi crítica de l'evolució de la discussió ètica a Grècia: contextualització de l'intel·lectualisme socraticoplatònic, de les teories de la virtut en Plató i Aristòtil, del concepte d'eudemonia i del concepte d'ataràxia de les escoles hel·lenístiques, i identificació d'aquestes diferents respostes com a origen de les ètiques posteriors.

SABERS

- Anàlisi i valoració de la vigència de les confrontacions i les complementacions de les diferents respostes modernes a la pregunta per l'acció, mitjançant la caracterització de les ètiques teleològiques i les ètiques deontològiques.
- Explicació de la relació entre el context polític i social i el problema de "ser" de l'ésser humà: la pregunta pel subjecte i la responsabilitat, mitjançant les respostes de l'existencialisme (Heidegger i Sartre).

Com vivim junts?

- Diàleg que aportï raons pertinents, relacionant-les amb les dels altres, trobant punts d'encontre, per arribar a conclusions complexes i creatives.
- Revisió de la viabilitat i la vigència dels projectes polítics de Plató i d'Aristòtil.
- Explicació de la relació entre el context polític i cultural i l'evolució de l'ètica en l'hel·lenisme, mitjançant l'exemple de l'estoïcisme i l'epicureisme.
- Anàlisi crítica, a partir de la figura d'Hipàtia d'Alexandria, de l'evolució del paper de les dones en la cultura i la filosofia grega, i del biaix de gènere en la transmissió de la història i la cultura d'Occident.
- Anàlisi crítica, a partir de la figura polifacètica d'Hildegarda de Bingen, del paper de les dones en la cultura i la filosofia medieval, de la via religiosa com a únic camí cap a la cultura de les dones al llarg de la història i del biaix de gènere en la transmissió de la història i la cultura d'Occident.
- Valoració del pas a l'estructura política moderna mitjançant la revisió de les teories del contracte social com legitimacions teòriques de l'estat modern.
- Anàlisi crítica de la relegació de les dones en les construccions teòriques de la societat civil dels contractualistes.
- Anàlisi i valoració de la vigència de la crítica marxista al capitalisme.
- Revisió de la vigència de l'anàlisi del totalitarisme de Hanna Arendt.
- Avaluació crítica de problemes ètics actuals en relació amb les diferents generacions dels drets humans: drets de generacions futures, drets dels col·lectius, drets digitals, drets mediambientals i drets dels animals. El subjecte de drets i el cercle expansiu de l'ètica.

FUNCIONAMENT DE LA MATÈRIA

La matèria s'organitzarà al voltant del fil històric dels autors/es inclosos en les proves d'accés a la universitat i la selecció de textos oficials corresponents. Aquest curs 2023-24 els autors són: Plató, Descartes, Locke, Hume, Kant i Nietzsche. En la mesura que el calendari i la temporització del curs ho permetin, s'ampliarà el treball al voltant de textos d'altres autores rellevants i significatives, en consonància amb els sabers i competències descrits anteriorment.

Les metodologies utilitzades durant les sessions seran diverses, combinant l'aplicació de situacions d'aprenentatges amb metodologies cooperatives amb d'altres més individuals.

Al llarg de cada avaluació, es realitzarà una prova escrita individual de cada autor, seguint el model de les PAU, i s'elaborarà una dissertació individual. A més, al llarg del curs, es desenvoluparan activitats qualificadores puntuals (presentacions orals, treballs individuals, treball sobre textos i altres materials filosòfics...)

CRITERIS D'AVALUACIÓ

1. Avaluar críticament discursos, orals i escrits, sobre qüestions i problemes filosòfics que apareixen al llarg de la història de la filosofia, demostrant una comprensió correcta de les estructures argumentatives.
2. Produir rigorosament arguments a partir de l'estudi de la història de la filosofia, aplicant les normes lògiques, retòriques i argumentatives, i detectant i evitant maneres dogmàtiques, fal·lacies i biaixos per exposar les pròpies opinions i idees, tant oralment com per escrit.
3. Construir un coneixement rigorós de fonts i textos filosòfics, aplicant tècniques de cerca, anàlisi, organització i comparació i relacionant-los correctament amb els contextos històrics, problemes o tesis, autores i autors, i amb altres àmbits i activitats culturals.
4. Construir discursos propis sobre problemes historicofilosòfics, mitjançant l'elaboració i la presentació de documents i treballs de recerca documental, tant de manera individual com grupal.

5. Intercanviar i avaluar críticament idees sobre qüestions filosòfiques a partir de la dissertació, argumentar rigorosament les pròpies idees en activitats de dissertació filosòfica i participar de manera oberta, compromesa i respectuosa en activitats de diàleg sobre qüestions i problemes filosòficament rellevants per crear una dissertació compartida.
6. Distingir les principals preguntes de la història de la filosofia i les diferents respostes filosòfiques mitjançant la indagació i l'anàlisi i la interpretació de textos filosòfics.
7. Relacionar les diferents respostes filosòfiques que s'han donat en la cultura, mitjançant l'anàlisi de textos i altres formes d'expressió cultural amb les respostes de la història de la filosofia.
8. Comparar les diferents preguntes, idees, tesis i controvèrsies filosòfiques de la història del pensament, mitjançant el diàleg diacrònic amb els textos de la història de la filosofia i amb el diàleg sincrònic sobre els textos de la història de la filosofia.
9. Valorar la pluralitat, la complexitat i la dialèctica de la història del pensament, mitjançant la comprensió i l'expressió de les relacions d'oposició i complementarietat entre les tesis, escoles, filòsofes i filòsofs de les mateixes èpoques i tradicions o de diferents.
10. Avaluar críticament problemes contemporanis complexos emprant els conceptes, les idees, les teories i les controvèrsies historicofilosòfics que poden contribuir a clarificar-los.
11. Elaborar propostes crítiques i personals sobre els problemes contemporanis complexos fent ús d'idees, teories, estratègies argumentatives i el diàleg filosòfic.

CRITERIS I INSTRUMENTS DE QUALIFICACIÓ

Segons els acords del Seminari de Filosofia el 80% de la nota de cada avaluació prové de les proves escrites, que seguiran models semblants als de les PAU, especialment a 2n de Batxillerat. La competència de comunicació lingüística s'hi inclou en l'avaluació. Un 10% de la nota provindrà de les activitats que es demanin (de nou tenint en compte també la competència de comunicació lingüística). Per últim, el 10% de la nota restant provindrà de la

prova de dissertació.

La qualificació final de la matèria serà el resultat de la mitjana aritmètica de les tres avaluacions.